“Per conèixer un edifici el més important és tocar-lo”

Entrevista a Carla Maria Amici

“Per conèixer un edifici el més important és tocar-lo”

La professora Carla Maria Amici (Universitat del Salento, Lecce, Itàlia) és especialista en l’estudi arquitectònic dels monuments antics. Ha estat convidada al Curs d’Arqueologia de Guissona per fer la conferència “L’interpretazione e la ricostruzione dei monumenti antichi mediante il rilievo e l’analisi tecnica”.

Contingut extret de la web de l'ICAC (www.icac.cat)

Què cal per comprendre un edifici?

D'entrada fer-ne l'aixecament, amb tots els instruments tècnics de què disposem (estació total, escàner làser, fotogrametria, etc.). Però el més important és el temps que passem en contacte directe amb el monument, veient-lo, tocant-lo.

Per què?

Perquè l'anàlisi ha de partir de l'observació del monument. És quan en copsarem els detalls, allò que el diferencia d'un altre... És bàsic fer un aixecament al moment, a mà, que és com dir amb el cervell.

Tot arqueòleg que estudia arquitectura ha de ser capaç de dibuixar, doncs.

Sens dubte. Sóc del parer que qui fa l'aixecament d'un monument és qui l'ha d'estudiar, perquè és qui el coneix millor. No podem encarregar els dibuixos, no podem fer un estudi a partir de dibuixos d'altri.

Dibuixar per conèixer!

Sí, és una eina de coneixement. Al mateix temps que dibuixes, coneixes, perquè només pots dibuixar el que entens. Si ho entens al moment, allò ja és una quarta part de la feina. Crec en aquesta comprensió directa sobre el terreny.

No n'hi ha d'altra!

Però hi ha qui recull dades d'un monument de manera indirecta (per exemple amb l'escàner làser) i es pensa que un cop al despatx les entendrà. Obtens la reconstrucció del monument, un núvol de punts enorme: però és com una fotografia bonica. Qui la comprèn? Només qui s'hi ha fixat quan hi era!

Esclar.

Treballem amb edificis de 2.000 anys, en què la història hi ha deixat rastre, i cal saber distingir què està fet expressament i què és accidental, què és fruit d'una època o d'una altra, què té significat i què no. Si no ho comprens al moment després és molt difícil, i potser t'ho acabes inventant.

Contingut extret de la web de l'ICAC (www.icac.cat)

Què ha d'aprendre l'arqueologia de l'arquitectura?

Abans qui estudiava els monuments antics eren enginyers i arquitectes. Ara són arqueòlegs. El que caldria és una col·laboració entre uns i altres, que ja es fa. És un esforç: els arqueòlegs han d'adquirir competències dels arquitectes, i els arquitectes, acceptar les opinions dels arqueòlegs.

Vostè sempre parla de "monuments".

És per entendre'ns, i perquè jo mateixa faig una assignatura que es diu "Aixecament topogràfic i anàlisi tècnica dels monuments antics". Però la paraula no m'agrada, perquè ens fa mirar amb respecte un edifici però ens n'allunya. I el que interessa és veure els edificis antics com veiem els d'ara, i fer-nos les mateixes preguntes.

Preguntes com ara quines?

Per què servia?, per on entrava la llum?, on duien les escales?, quantes hores calien per netejar-lo? Eren llocs per viure-hi, per ser usats. O sigui que més enllà d'etiquetar-los per

cronologia i estil, més enllà de la seva bellesa, hem de fixar-nos en la seva funcionalitat. No els hem de considerar edificis morts!

Tenir-hi una mirada actual!

Sí, i per això un estudi també ha de donar indicacions per a la restauració. Ha d'incloure una mapatura de lesions i esquerdes, per exemple. No n'hi ha prou de conèixer un edifici pel plaer de coneixe'l: ha de servir per restaurar-lo i conservar-lo. Per mi és una obligació ètica de l'arqueòleg.

Què li sembla que l'ICAC tingui una Unitat de Documentació Gràfica?

Essencial! A més parlant amb el cap, Josep Maria Puche, veig que tenim un punt de vista molt semblant i una gran afinitat metodològica. Espero que anem col·laborant i espero també poder incrementar la vinguda d'alumnes de la Universitat del Salento a l'ICAC.

Carme Badia i Puig (text i fotos)

Juliol del 2012